

P á l y a m ű

az Országos Bírósági Hivatal elnökének
39.E/2021. (II. 19.) OBHE számú határozatával
2021. április 6. napjáig terjedő beérkezési határidővel meghirdetett
Gyulai Törvényszék elnöki állására benyújtott pályázathoz

dr. Bagdi Árpád Gyula
Gyula
2021

Tartalom

1. Előszó	3
2. Célok, és hosszútávú tervek	6
2.1. Időszerű ítélkezés	6
2.1.1. Az érkezések adatai	6
2.1.2. A befejezések adatai	7
2.1.3. A folyamatban maradt ügyek	9
2.1.4. Az ügyintézés időszerűsége	10
2.2. Szakszerű ítélkezés	11
2.2.1. Megalapozottság	11
2.2.2. Képzés	15
2.3. Racionális létszámgazdálkodás	16
2.4. Korszerű munkakörnyezet	19
2.4.1. Gyulai Törvényszék és Gyulai Járásbíróság	21
2.4.2. Cégbíróság, Központi Szabálysértési Bíróság	22
2.4.3. Battonyai Járásbíróság	23
2.4.4. Békési Járásbíróság	24
2.4.5. Békéscsabai Járásbíróság	25
2.4.6. Orosházi Járásbíróság	26
2.4.7. Szarvasi Járásbíróság	27
2.4.8. Szeghalmi Járásbíróság	28
2.4.9. Épületgazdálkodási célok	29
2.5. Támogató informatika	29
2.6. Átláthatóság	32
2.7. Biztonság	33
2.8. Vezetői tevékenység a hatékonyság érdekében	34
3. Zárszó	35

„Én (...) a mi törises, de gyönyörű bírói pályánkat mindenekelőtt szeretem.
Szerettem már akkor is, amikor (...) mint joggyakornok az első hivatali esküit letettem
s a fiatal bírójelöltnek ez a mély vonzalma a jogszolgáltatás iránt
az azóta eltelt évek és évtizedek alatt nem csökkent,
sőt mint a kedvező talajból kisarjadó élőfa törzse, folyamatosan izmosodott,
gyarapodott körtekézetesen a hivatásszeretnek egy-egy újabb égyűrűjével.”
(dr. Juhász Andor a budapesti királyi ítélőtábla elnöke 1915)

1. Előszó

Békés megye Magyarország területének mintegy 6 %-át teszi ki, ezzel **területét tekintve az ország 7. legnagyobb megyéje**, ugyanakkor **népesség szempontjából** jelenleg csak a **13.** helyet foglalja el. **A lakosság** száma 2001. január 1-jén 401.919 fő, míg 2019. január 1. napján már csak 334.264 fő volt, ami 3,9 %-os, illetőleg **3,4 %-os részesedésnek felel meg** Magyarország össznépességében. A csökkenő létszámú lakosság 53 községben és 22 városban él. Ez 2,3 %-a az ország városai és községei együttes adatának.

A megye közigazgatási struktúrájához hasonlóan a Gyulai Törvényszék szervezeti felépítését tekintve meglehetősen szétagolt, hiszen **hét járásbíró** tartozik hozzá: a Battonyai Járásbíró, a Békési Járásbíró, a Békéscsabai Járásbíró, a Gyulai Járásbíró, az Orosházi Járásbíró, a Szarvasi Járásbíró és a Szeghalmi Járásbíró. **Az országban ennél csak kettő megyében több a járásbírók száma.** A Gyulai Törvényszék és járásbírói összesen **nyolc** - az állam tulajdonában, de bírósági vagyonkezelésben levő - **épületben találhatók.** Ezek közül négyben járási ügyészség, egy továbbiban büntetés-végrehajtási intézet is működik.

A Gyulai Törvényszék országos részesedése **az ügyérkezésben** ugyan némiképpen alatta marad a lakosság arányának, azonban a sorrendjét tekintve évek óta a **10-12. legmagasabb** a törvényszékek között, és alapvetően megfelel a bírói és bírósági titkári összlétszám országos részesedési arányának.

A Gyulai Törvényszéknek – az Alaptörvényből és a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvényből (továbbiakban Bszi.) fakadó köteletségének megfelelően – **alapvető feladata, hogy biztosítsa** Békés megye jogkereső közönsége számára **a bírósági igazságszolgáltatást**, mégpedig **időszerűen és magas szakmai színvonalon.**

A Bszi. 119. §-a alapján **a bíróság elnöke**

a) a költségvetési keretek között gondoskodik a bíróság működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételekről,

b) gyakorolja a törvény által hatáskörébe utalt munkáltatói jogokat,

c) irányítja a bíróság pénzügyi, gazdasági tevékenységét,

d) ellenőrzi az eljárási határidők megtartását,

e) gondoskodik az ügyviteli és igazgatási szabályok megtartásáról,

f) az OBH elnöke által meghatározott alapelveknek megfelelően szervezeti és működési szabályzatot készít, meghatározza a vezetése alatt álló bíróság munkarendjét és munkatervét, jóváhagyja a kollégiumok munkatervét, továbbá ellenőrzi a betartásukat,

g) irányítja és ellenőrzi a nála alacsonyabb beosztású bírósági vezető igazgatási tevékenységét,

h) biztosítja a bírói testületek működési feltételeit, összehívja az összbírói értekezletet,

i) biztosítja az érdekképviseltek jogainak gyakorlását,

j) szervezi és ellátja a hatáskörébe utalt oktatási és továbbképzési feladatokat,

k) évente egyszer tájékoztatja az OBH elnökét, valamint az összbírói értekezletet és a bíróság más dolgozóit

ka) a bíróság működéséről, ügyforgalmi és gazdálkodási helyzetéről,

kb) a bíróság hatékony és időszerű működtetése érdekében a következő naptári évre kitűzött célokról és azok megvalósítását szolgáló igazgatási intézkedésekről,

kc) a pályázatához csatolt pályaművében szereplő - az adott időszakra vonatkozó - tervek megvalósulásáról,

kd) a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről,

l) felelős a bíróságok működésével kapcsolatban törvényben előírt személyes adatokat tartalmazó, valamint jogszabályokban vagy - az adatvédelmi szabályok figyelembevételével - az OBH elnöke által elrendelt nyilvántartások vezetéséért, adatok szolgáltatásáért,

m) felelős az OBH elnöke határozatainak határidőben történő végrehajtásáért,

n) gondoskodik a bíróság ügyfélfogadási idejének és rendjének a központi honlapon és - amennyiben a bíróság saját honlappal rendelkezik - a bíróság honlapján történő közzétételéről, és

o) ellátja azokat az egyéb feladatokat, amelyeket jogszabály, az OBH elnökének szabályzata vagy az OBH elnökének határozata a hatáskörébe utal.

A Bszi. 120. §-a alapján **a törvényszék elnöke** a 119. §-ban meghatározott feladatokon túl irányítja és ellenőrzi a területén működő járásbíróságok elnökeinek igazgatási tevékenységét.

A fentiek tükrében meggyőződéseem szerint **a Gyulai Törvényszék elnökének legfontosabb feladata**, hogy az **időszerű és szakszerű ítékezés feltételeinek** megteremtésével, **racionális létszámgazdálkodással**, a **korszerű munkakörnyezet** biztosításával, megfelelő **informatikai támogatással**, **átláthatóan**, **biztonságosan** és **hatékonyan** (a Bszi. és a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás és a további OBH utasítások rendelkezései szerint) **vezesse a törvényszéket**.

Ennek megfelelően **pályázatom elsődleges célja**, hogy a Gyulai Törvényszék elnökeként a fenti feladatok teljesítésével **továbbra is szolgálhassam a pártatlan és független bírósági igazságszolgáltatást**, valamint a Gyulai Törvényszék **bírói karát és igazságügyi alkalmazotti közösségét**, továbbá **Békés megye lakosságát**, s ezáltal megvalósuljanak megyénkben az Országos Bírósági Hivatal elnökének az egész bírósági szervezetre vonatkozó elvárásai és döntései is.

A felsorolt feladatok alapján a **Gyulai Törvényszék jövőbeni működésével kapcsolatos hosszú távú terveimet**, bírósági vezetői állásokra vonatkozó általános pályázati feltételek keretei között, **az alábbi célok mentén** kívánom megfogalmazni:

1. Időszerű ítélkezés
2. Szakszerű ítélkezés
3. Racionális létszámgazdálkodás
4. Korszerű munkakörnyezet
5. Támogató informatika
6. Biztonság
7. Átláthatóság
8. Hatékonyság

A felsorolt célok ugyanakkor nem önmagukban vizsgálándók, hanem egymással szoros egységet képeznek, és **együttesen járulnak hozzá** egy törvényszék **hatékony és eredményes működéséhez**.

Pályaművem további részében a megfogalmazott céljaim mentén haladva kívánom bemutatni a Gyulai Törvényszék eddigi eredményeit és a jövőbeni működésével kapcsolatos elképzeléseimet.

2. Célok és tervek

2.1. Időszerű ítélkezés

A bíróságok alkotmányos kötelezettsége, hogy a **független bírák magas szakmai színvonalon és időszerűen ítélkezzenek**. A Gyulai Törvényszék elnökének feladata ennek kapcsán megítélésem szerint annak biztosítása, hogy az ehhez szükséges **személyi és tárgyi feltételek Békés megye összes bíróságán** az ügyérkezéshez szükséges mértékben **rendelkezésre álljanak**. Ehhez járul hozzá a bírói munkát segítő szakmai támogatás és segítő ellenőrzés működtetése is. **Az ítélkezés megalapozottsága és időszerűsége** két olyan mércéje egy bírói tevékenységének, amelyek csak **együttesen** kezelhetők. A bírónak ugyanis az eljárási törvények által meghatározott határidők betartása mellett kell meghoznia a szakmailag megalapozott döntését, saját lelkiismeretének és jogszabályoknak megfelelően. Ehhez a kettős követelményhez ugyanakkor szorosan kapcsolódik **az ügyteher arányos elosztásának szükségessége**, hiszen csak akkor várható el egy bírótól az időszerű ügyintézés, amennyiben az arányos ügyteher ezt lehetővé teszi számára. Az elmúlt hat évben arra törekedtem, hogy Békés megyén belül minden bírónak, tisztviselőnek és írnoknak nagyságrendileg azonos munkateher mellett kelljen dolgoznia, függetlenül attól, hogy Szeghalmon, Battonyán, Békéscsabán, Orosházán, Békésen, Szarvason vagy Gyulán végzi munkáját.

2.1.1. Az érkezések adatai

Aligha vitatható, hogy **az érkező ügyek számának döntő jelentősége van egy törvényszék működése, fenntartása, szervezetének kialakítása szempontjából**. Az érkező ügyek határozzák meg ugyanis elsődlegesen azt a feladatot, amelynek elvégzése a bírósági működés alapvető célja az Alaptörvény, a Bszi., s a nemzetközi jogi normák alapján. Nyilvánvaló az is, hogy **a szervezet nagyságát, működési feltételeit, erőforrásait az érkező ügyek elintézéséhez kell elsődlegesen optimalizálni**. Ez a törvényszék elnökének feladata, amelyben a bírósági központi igazgatás szerepe meghatározó jelentőségű.

A Gyulai Törvényszék ügyérkezési adatainak alapvető tendenciáját a következő táblázat mutatja be.

Az érkező összes ügy száma és aránya az országos érkezésből		
Időszak	Ügy	%
2015	42737	3,0
2016	41971	3,0
2017	40316	2,9
2018	37491	3,1
2019	34254	3,0
2020	33701	2,9

Törvényszékünk megtartotta az érkezés által kijelölt helyét a törvényszékek sorában, az érkezett ügyek mennyiségének csökkenése mellett sem változott meg a jelentősége ebben a tekintetben. **Így van ez a bírói álláshelyek és létszám megítélése szempontjából érzékeny területen is, a peres ügyek megoszlását szemlélve,** ugyanis a %-os arány minden évben 2,8 volt, kivéve 2019. évet, amikor 2,7 és 2020. évet, amikor pedig 2,9.

Figyelemre méltó tény, hogy a táblázatban szereplő összes ügyre vonatkozó adatok alapján a Gyulai Törvényszék 2015-ben, 2019-ben és 2020-ban az ország 12., 2017-ben 11., 2016-ban és 2018-ban a 10. legnagyobb bírósága volt. Ehhez képest a **törvényszékünk 7 járásbírósága a közigazgatási és munkaügyi bírósággal együtt - a nemperes érkezés révén – az országos érkezésben nagyobb súllyal volt jelen.** Azon a két éven túl, amelyben a járásbíróság, közigazgatási és munkaügyi bíróság összes ügyérkezésének megoszlása a 8. helyet jelölte ki, **2015. év után 2018-ban, 2019-ben és 2020-ban is a Gyulai Törvényszék járásbíróságaira (közigazgatási és munkaügyi bíróságára) érkezett az országban a 7. legtöbb ügy,** az országos érkezés 3,8-4,1 %-a.

A törvényszéki hatáskörbe tartozó elsőfokú ügyek érkezésében törvényszékünk jellemzően 16. (2015., 2016., 2017.), 2018-ban a 14., 2019-ben és 2020-ban pedig a 17. volt az országban. Ezen belül a csőd- és felszámolási ügyek körében 2015-ben a 14., 2017-ben a 15., 2016-ban és 2017-ben a 16., 2019-ben, valamint 2020-ban a 18. legtöbb ügy érkezett a törvényszékre. A törvényszéki másodfokú ügyek érkezésében a Gyulai Törvényszék helye a 2015-2020. időszakban az évek sorrendjében: 15., 14., 15., 12., 13., 13. volt.

Érdekes statisztikai tapasztalás az elmúlt két évtized érkezési adatait szemlélve, hogy 2004-ben szinte pontosan ugyanannyi (34845) ügy érkezett Békés megye bíróságaira, mint 15 évvel később 2019-ben (34254). Mindeközben volt olyan például 2007-ben, amikor a Békés megyei bíróságokra 45664 ügy érkezett. Természetesen 15 év alatt az ügyérkezés szerkezete jelentősen átalakult.

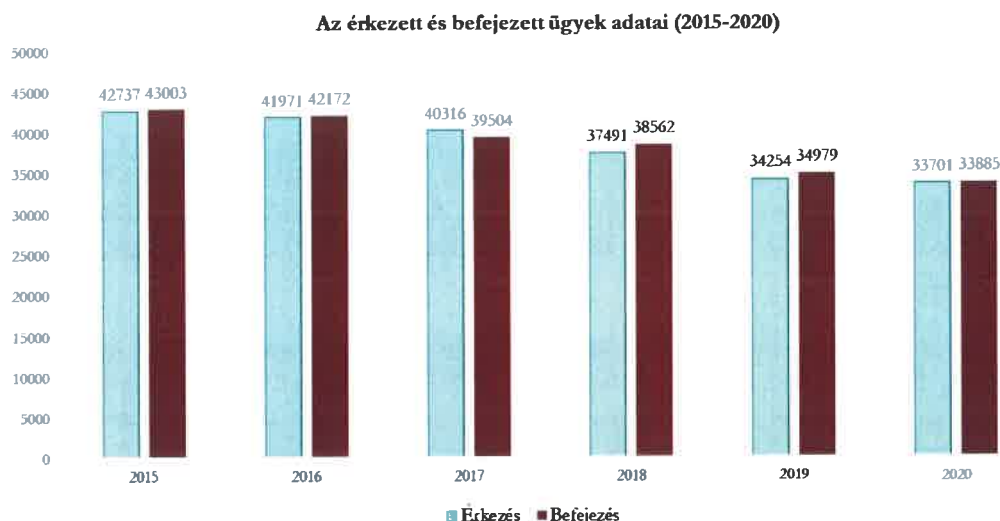
2.1.2. A befejezések adatai

Az ügyforgalmi adatok „érkezés-befejezés-folyamatban lévő” hármában, az érkezett ügyek száma az egyetlen, amely nem a törvényszék működésének eredménye. Az érkezés a társadalmi, a gazdasági, a kulturális viszonyok változásától függ, valamint a jogszabályok módosulásától. **A befejezett ügyek mennyisége,** az ügyek befejezésének módja azonban már **erősen kötődik az adott törvényszék tevékenységéhez. Meghatározó szerepe van a törvényszék igazgatási és ellenőrzési jellegű vezetői tevékenységének és a kollégiumvezetők, valamint a másodfokú tanácsok által alakított szakmai elvárásoknak, színvonalnak, az ezek által kialakított szervezeti kultúrának.** Ezen belül **elengedhetetlen, hogy a szervezeti egységek előtt meghatározott, egyértelmű és következetes cél legyen.**

A Gyulai Törvényszék területén a befejezett ügyekre vonatkozóan az a megfogalmazott elvárás, hogy abban az esetben, **ha a munkavégzés valamennyi – szakmai, emberierőforrás-gazdálkodási, tárgyi – feltétele adott, hosszabb távon a befejezett ügyek mennyisége érje el a kiosztott ügyek számát.** A cél megvalósulásának áttekintése negyedévenként történik meg. Ugyanakkor ez **nem sematikus, számszaki elvárás** a bírakkal szemben, s főleg nem foglalja magában semmilyen hátrány kilátásba helyezését. Ez utóbbi felesleges is lenne, mert **a tanult bírói magatartás része, hogy hiánytalan munkavégzési feltételek között a hibátlan munkavégzés**

önmagunkkal szembeni követelmény. Ami az esetleges elmaradásokat illeti, az elsődleges cél ezek megelőzése (pl. az előreláthatóan tartósan távollevő bírák, titkárok ügyeinek aktuális átosztásával), **az elsődleges módszer pedig a segítő beavatkozás.**

Mindezek megvalósulását a következő diagram mutatja be.

Jól látható, hogy egyetlen év kivételével **a bírák és a bírósági titkárok tevékenysége megfelelt az ismertetett szervezeti célnak.** Nem következett be az érkezés csökkenése láttán a teljesítmény visszafogása annak érdekében, hogy a folyamatban maradt ügyek esetlegesen torzított munkaterhet mutassanak. A befejezett ügyek száma tendenciaszerűen még meg is haladta az érkezést. Ennek révén **a Gyulai Törvényszék és a területén működő bíróságok gyakorlatilag az érkezéssel azonos mértékben vették ki a részüket az országos eredményekből,** ami nyilván jótékonyan hatott a folyamatban levő ügyek számára is.

A befejezett és a folyamatban maradt összes ügy aránya az országos adatokhoz		
Időszak	Befejezett	Folyamatban maradt
2015	3,0	1,6
2016	3,0	1,7
2017	2,9	2,1
2018	3,0	2,4
2019	3,0	2,3
2020	3,0	2,0

2.1.3. A folyamatban maradt ügyek

A táblázat jól szemlélteti, hogy miközben a Gyulai Törvényszék úgy teljesíti a feladatait, hogy az érkezett ügyek mennyiségével és arányával egyensúlyban van a befejezett ügyek mennyisége és aránya, **a folyamatban levő ügyek mennyisége és aránya kifejezetten alacsony**. Mindez természetesen **elsődlegesen a Békés megyei bírák és az igazságügyi alkalmazottak szorgalmas munkájának az eredménye**. Ugyanakkor több mint két évtizede folyamatosan szerepet kap az a bírákkal (és az érdemi ügyintézkést végző igazságügyi alkalmazottakkal) szembeni **világos vezetői elvárás** is, mely szerint minden időben **a befejezett ügyek számának el kell érnie az érkezett ügyek számát**. E célnak alárendelten intézkedtem a kirendelésekről viszonylag magas arányban, és arról is, hogy a megüresedett álláshely minden esetben, a legrövidebb időn belül azon a bíróságon és abban az ügyszakban kerüljön kiegészítésre, ahol arra az ügyérkezési adatok tükrében a legnagyobb szükség van.

Nyilvánvaló a kérdés, hogy **ha a Gyulai Törvényszék csaknem egyenlően részesül az érkezett és a befejezett ügyek arányából, miért kisebb jóval a részesedése a folyamatban levő ügyek között?** Azért, mert a Gyulai Törvényszék jogelődjénél a Békés Megyei Bíróságnál már 1997. és 2002. között, Martonné dr. Hárs Márta elnökszony vezetése idején **lezajlott az ehhez szükséges, - akár reformnak nevezhető - változás, amelynek eredményeit a Békés megyei bírák** dr. Baur Péter elnök úr vezetése alatt megtartották, és azóta is folyamatosan **megtartják**.

Ezt igazolja az Országos Igazságszolgáltatási Tanács az 1999/59. számú határozatával elrendelt **Békés megyei vezetésvizsgálat**, amely az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 2000/86. számú határozatával zárult. E határozatában az Országos Igazságszolgáltatási Tanács egyebek mellett „eredményesnek értékeli a megyei bíróság vezetőinek az egy, illetőleg két éven túli ügyek mielőbbi befejezése érdekében tett igazgatási intézkedéseit”. A határozat alapjául szolgáló, s az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala által készített jelentés – többek között – a következő megállapításokat teszi a Békés Megyei Bíróságról, s annak 1997-ben kinevezett vezetőiről:

„A megyei bíróság elnöke ... pályázatában ... [E]lsődlegesnek ítélte az ügyhátralék okainak feltárásával annak felszámolását”.

„A megyei bíróság elnöke az eljárási és ügyviteli határidők kellő érvényesülése, az ügyek elhúzódnának megakadályozása ... érdekében a kinevezésének első évében új bírói adatszolgáltatási és ellenőrzési rendszert vezetett be.”

„A helyi bíróságok elnökei 1997. és 1999. között teljes bíróként ítéleztek, ezért az igazgatási feladataik egy részét a megyei bíróság vezetése látta el. Ez elsődlegesen az igazgatási tárgyú ellenőrzés tekintetében ... hárult a megyei bíróság valamelyik vezetőjére, esetenként az elnökére.”

„A kollégiumvezetők félévenként átvizsgálták a tárgyalási naplókat ... és amennyiben szükséges volt intézkedtek. Ezen túlmenően 1997. és 1999. között egyenként áttekintették a két éven túl folyamatban lévő ügyeket és megállapításaikat írásban közölték az érintett bíróval. Elemezték az eljárások elnehezülésének okait ...”.

„Az intézkedések eredményeként a folyamatos peres ügyek száma 1997-től 1999-ig 4664-ről 2622-re (57%-kal) csökkent. Az egy éven túliaké 407-ről 180-ra változott.”

„Ez az eredmény számos intézkedés együttes hatásaként volt csak elérhető. Nevezetesen a Békés megyei bírák fegyelmezett, áldozatkész munkájával ...”

Eredményként állapította meg még a jelentés, hogy „a megyében ... volt rendszeresítve az országosan engedélyezett bírói létszámból ... 1997-ben, 1998-ban valamint a vizsgált időszak végén

3,2 %.” Ami az országos ügyérkezésből való részesülést illeti „ez a mutató 1997-ben 3,27 %, 1998-ban 3,35 %, 1999-ben 3,5 % volt. A megyében ítélkező bírák intézték el ... az országosan befejezett ügyek 1997-ben 3,47 %-át, 1998-ban 3,51 %-át illetve 1999-ben 3,65 %-át. A vizsgált években a folyamatban maradt ügyek száma az országos adatok tükrében jelentősen csökkent. (1997-ben 2,45 %, 1998-ban 2,29 % és 1999-ben 1,67 %).”

2.1.4. Az ügyintézés időszerűsége

A folyamatban levő ügyek számának alacsonyan tartása természetesen nem öncél, hanem annak az eszköze, hogy **az ügyfelek bírósági ügyei** minél inkább **időszerűen legyenek elintézhetőek**, összhangban az Alaptörvény XXIV. Cikkének (1) bekezdésével: Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. Mindezek természetesen megnyilvánulnak a megye ítélkezésének időszerűségét jellemző adatokban.

Törvényszékünknel **a peres ügyek elhúzódásának kezelése két évtizede úgy történik**, hogy az egyéves pertartamot meghaladó, s ezáltal a két éven túlívá válás felé indult ügyekben a bírák negyedévente perkivonatot készítenek. Ennek okán egyrészt maguk is szembesülnek a per addigi alakulására kiható időtényezőkkel, másrészt **a szervezeti egységek vezetői számára is megnyílik a segítség lehetősége**. A két éven túli ügyekre vonatkozó intézkedések az Országos Bírósági Hivatal előírásai szerint zajlanak, **ideértve az Országos Bírósági Hivatal elnöke által bevezetett, majd fenntartott 2020. évi munkatervet is**. Ezek eredményeként a naptári évek végén két éven túl folyamatban maradt perek száma minimális volt, amint azt a következő táblázat összegzi.

A két éven túl folyamatban maradt peres ügyek száma december 31-én	
2015	26
2016	24
2017	16
2018	28
2019	27
2020	27

Jelenleg - a 2021. február 28-ai adatok szerint - ez a szám mindössze 23 ügy. **A táblázatban bemutatott számok** nem ügyszakonként, ítélkezési szintenként, járásbíróságokként vagy bíránként értendők, hanem **magukban foglalják az esztendő végén folyamatban maradt összes peres ügyet, ideértve az ítélkezés összes színterét**. Szerénytelenség híján is nehéz említés nélkül hagyni, hogy a más hasonló ügyforgalmú törvényszékek adatai csak kevésbé közelítik meg ezeket az adatokat.

Az elmúlt évek ügyforgalmi és időszerűségi adatait figyelembe véve összességében megállapítható, hogy **Békés megye bíróságain időszerű ítélkező tevékenység zajlik**, hiszen az elhúzódó pertartamú ügyek száma mind a befejezést, mind a folyamatban maradt ügyek számát, mind pedig ezek arányát tekintve csekély. A Gyulai Törvényszék elnökévé történő ismételt kinevezésem esetén változatlanul **kiemelt feladatnak** tekinteném a megyében **elért ügyforgalmi eredmények megőrzését és továbbvitelét**.

A következő években is törekedni kell arra, hogy a befejezések száma rendszeresen érje el az érkezett ügyek mennyiségét. Hasonlóan az eddigi gyakorlathoz **a vezetői értekezleteken át kell tekinteni az ügyforgalmi adatok változását**, valamint mindenképpen célszerű fenntartani a két éven túli ügyek esetében a havonkénti, míg az egy éven túli ügyek esetében a negyedévi **perkvonatkészítési kötelezettséget**. Ezek a jelentések lehetőséget teremtenek az eljáró bírónak is arra, hogy összegezze az ügyben addig megtett intézkedéseit, áttekintse a per állását, kialakítsa álláspontját az ügy célszerű továbbvitele kapcsán. Szükséges továbbra is, hogy a járásbírói elnökök és a kollégiumvezetők értékelő jelentésükkel továbbítsák ezeket a törvényszék elnökéhez.

Változatlan vezetői célkitűzésem tehát, az ügyforgalom és az időszerűség terén, a jelentős erőfeszítésekkel kialakított kedvező helyzet fenntartása az ennek érdekében szükséges vezetői intézkedésekkel és megfelelő követelmények támasztásával.

2.2. Szakszerű ítélkezés

2.2.1. Az ügyintézés megalapozottsága

Bármennyire is kedvezők az ügyforgalmi adatok, **a Gyulai Törvényszék működésének** nem az ügyek lehető leggyorsabb elintézése **az elsődleges célja**, hanem **a minőségi ítélkezés. Az időszerűség csak ennek szolgálatában értelmezhető**. Az ügyeket nem gyorsan, hanem tisztességesen kell elintézni. Az időtartamra vonatkozó követelmény nem önálló. Az észszerű határidőben meghozott döntéshez való jog a tisztességes ügyintézéshez való jog részjogosítványa, melyből következik **a minőségi ítélkezés primátusa**.

A minőségi ítélkezés célszerűen **az ügyfelek, valamint a jogorvoslati fórumok döntései szempontjából vizsgálható**. Előbbit **a fellebbezési viszonzyszámok** jól kifejezik, hiszen a másodfokú igényérvényesítésnek az biztosan nem gátja, hogy az eljárás elsőfokon elhúzódott, vagy másodfokon elhúzódna. Utóbbi a jogorvoslati döntések tükrében, **a határozatok megalapozottsága** által mutatkozik meg.

A járásbíróságokon befejezett és a fellebbezés folytán másodfokú elbírálásra a törvényszékünkre érkezett peres ügyek számszerű adatait, s ezek összehasonlítását a következő táblázat szemlélteti ügyszakonként.

Megalapozottság a járásbíróságok peres ügyeiben													
	Ügyszak	Járásbírószágon befejezett peres ügyek száma	Törvényszéki másodfokra érkezett peres ügyek száma	Fellebbezési viszonyszám (%)	Törvényszéki másodfokon befejezett peres ügyek száma	Helyben hagyás		Megváltoztatás		Hatályon kívül helyezés		Egyéb	
						db	%	db	%	db	%	db	%
2015	büntető	1272	376	29,6	444	136	30,6	13	2,9	263	59,2	32	74,8
	civilisztika	4192	331	7,9	359	175	48,7	118	32,9	37	10,3	29	8,1
2016	büntető	1400	411	29,4	363	98	27,0	227	62,5	28	7,7	10	2,8
	civilisztika	4318	356	8,2	331	148	44,7	119	36,0	27	8,2	37	11,2
2017	büntető	1382	360	26,0	380	131	34,5	221	58,2	20	5,3	8	2,1
	civilisztika	4837	412	8,5	506	173	34,2	113	22,3	38	7,5	182	36,0
2018	büntető	1237	327	26,4	352	130	36,9	199	56,5	11	3,1	12	3,4
	civilisztika	4310	298	6,9	351	148	42,2	136	38,7	37	10,5	30	8,5
2019	büntető	951	274	28,8	314	100	31,8	197	62,7	4	1,3	13	4,1
	civilisztika	4071	222	5,5	204	82	40,2	72	35,3	24	11,8	26	12,7
2020	büntető	803	170	21,2	214	91	42,7	106	49,8	3	1,4	14	6,6
	civilisztika	3383	159	4,7	172	78	45,3	46	26,7	27	15,7	21	12,2

A fellebbezett ügyek nagyságrendjükből sem közelítik meg a befejezett ügyek számát. Arányuk a járásbírószági befejezett peres ügyekhez képest a büntető ügyszakban a 2015. évi 29,6 %-ról 2020-ra már 21,2 %-ra csökkent, a civilisztikai perek körében pedig 7,9 %-ról 4,7 %-ra esett vissza.

A másodfokon elintéztett ügyeket befejező határozatok között a hatályon kívül helyezés a büntető ügyszakban fokozatosan csökkent 1,4 %-ra. A civilisztikai ügyszakokban sem kirívóan magas az arány, de kétségkívül növekvő. A szakmai okok feltárása és kezelése mind a két ügyszakban folyamatos. A megoldás elsődlegesen a törvényszéki gyakorlatnak az új eljárási törvényeken alapuló jogalkalmazáshoz igazításában állhat. Ugyanakkor a helyben hagyó határozatok aránya 2020-ban már az 50 %-hoz közelített mind a két ügyszakban.

A Szegedi Ítéltábla, mint a törvényszékünk ügyeiben eljáró másodfokú bírósághoz fordulás adatai elfogadhatók. Ezeket a következő táblázat szemlélteti.

Megalapozottság a törvényszék elsőfokú és büntető másodfokú peres ügyeiben													
	Ügyszak	Törvényszéken befejezett peres ügyek száma	Ítéltáblára érkezett peres ügyek száma	Fellebbezési viszonyszám (%)	Ítéltáblán fellebbezés folyóan befejezett peres ügyek száma	Helyben hagyás		Megváltoztatás		Hatályon kívül helyezés		Egyéb	
						db	%	db	%	db	%	db	%
2015	büntető I. fok	32	20	62,5	17	4	23,5	12	70,6	1	5,9	0	0,0
	büntető II. fok	445	6	1,3	8	2	25,0	4	50,0	1	12,5	1	12,5
	civilisztika	636	52	8,2	58	21	36,2	28	48,3	6	10,3	3	5,2
2016	büntető I. fok	37	21	56,8	22	1	4,5	19	86,4	2	9,1	0	0,0
	büntető II. fok	363	7	1,9	7	1	14,3	4	57,1	2	28,6	0	0,0
	civilisztika	587	55	9,4	56	31	55,4	17	30,4	5	8,9	3	5,4
2017	büntető I. fok	30	20	66,7	12	2	16,7	9	75,0	1	8,3	0	0,0
	büntető II. fok	383	4	1,0	2	1	50,0	0	0,0	1	50,0	0	0,0
	civilisztika	420	82	19,5	61	33	54,1	13	21,3	4	6,6	11	18,0
2018	büntető I. fok	37	20	54,1	23	1	4,3	22	95,7	0	0,0	0	0,0
	büntető II. fok	352	3	0,9	3	0	0,0	3	100,0	0	0,0	0	0,0
	civilisztika	228	66	28,9	98	37	37,8	29	29,6	8	8,2	24	24,5
2019	büntető I. fok	35	31	88,6	22	3	13,6	19	86,4	0	0,0	0	0,0
	büntető II. fok	314	7	2,2	7	3	42,9	1	14,3	1	14,3	2	28,6
	civilisztika	166	57	34,3	43	24	55,8	12	27,9	2	4,7	5	11,6
2020	büntető I. fok	17	16	94,1	15	3	20,0	12	80,0	0	0,0	0	0,0
	büntető II. fok	213	4	1,9	4	1	25,0	2	50,0	1	25,0	0	0,0
	civilisztika	162	18	11,1	38	22	57,9	10	26,3	3	7,9	3	7,9

A Gyulai Törvényszékről az ítéltáblára másodfokú elintézés céljából érkezett ügyek aránya a büntető ügyszakban a 2015. évi 62,5 %-ról 2020-ra 94,1 %-ra nőtt, a civilisztikai ügyszakokban 8,2 %-ról 11,1 %-ra emelkedett. A büntető ügyszakban harmadfokra a másodfokú határozatok évente csak körülbelül 2 %-a került. **Az ítéltábla** büntető ügyszakban a 2018., 2019. és 2020. években másodfokon **egyetlen ügyünket sem helyezte hatályon kívül**, a korábbi években is csak 1-2 ilyen eset fordult elő. A helyben hagyás aránya alacsony. A civilisztikai ügyszakokban a hatályon kívül helyezés szintén a legkevésbé jellemző befejezési mód. A helyben hagyás aránya jellemzően 50 % feletti, 2020-ban megközelítette a 60 %-ot. A szakmai okok feltárása és kezelése mind a két ügyszakban folyamatos. A megoldás elsődlegesen a törvényszéki gyakorlatnak az ítéltáblai jogalkalmazáshoz igazításában állhat.

A Kúriáról rendkívüli jogorvoslat után visszaérkező ügyeink kimenetelét a következő táblázat mutatja be.

Kúriai felülvizsgálat										
	Ügyszak	Kúriáról visszaérkezett felülvizsgálati indítványok száma (db)	Hatályban tartás		Megváltoztatás		Hatályon kívül helyezés		Egyéb	
			db	%	db	%	db	%	db	%
2015	büntető	47	8	17,0	0	0,0	0	0,0	39	83,0
	civilisztika	43	13	30,2	0	0,0	5	11,6	25	58,1
2016	büntető	9	4	44,4	0	0,0	0	0,0	5	55,6
	civilisztika	26	13	50,0	0	0,0	0	0,0	13	50,0
2017	büntető	16	9	56,3	1	6,3	2	12,5	4	25,0
	civilisztika	36	15	41,7	0	0,0	4	11,1	17	47,2
2018	büntető	45	20	44,4	0	0,0	1	2,2	24	53,3
	civilisztika	135	105	77,8	3	2,2	13	9,6	14	10,4
2019	büntető	46	10	21,7	2	4,3	0	0,0	34	73,9
	civilisztika	101	49	48,5	0	0,0	16	15,8	36	35,6
2020	büntető	43	11	25,6	0	0,0	0	0,0	32	74,4
	civilisztika	53	25	47,2	0	0,0	8	15,1	20	37,7

A Kúria előtt rendkívüli jogorvoslattal támadott határozatok száma és aránya az évente befejezett ügyekhez képest minimális. Hatályon kívül helyezés ritkán fordul elő, jellemző a kifogásolt határozatok hatályban tartása. Ugyanakkor egy-egy tartalmában iránymutató kúriai döntés jelentősen hozzájárul a szakmai munkánkhoz.

Hasonlóan bizakodásra adnak okot az alkotmánybíróági döntések is:

Alkotmányjogi panaszok			
	Ügyszak	Kezdeményezések száma	Alapos alkotmányjogi panaszok száma
2015	büntető	19	0
	civilisztika	4	0
2016	büntető	6	0
	civilisztika	13	1
2017	büntető	7	0
	civilisztika	28	0
2018	büntető	7	0
	civilisztika	32	0
2019	büntető	5	0
	civilisztika	21	0
2020	büntető	10	0
	civilisztika	17	0

2.2.2. Képzés

A magas színvonalú bírói munkavégzés elengedhetetlen feltétele a **hatékony képzés**, továbbképzés, és az is, hogy a szükséges **szakirodalom** és az **alkalmazandó joganyag** folyamatosan rendelkezésre álljon. E tevékenységet a Gyulai Törvényszéken a bírósági vezetők közül a **törvényszék elnökhelyettese**, mint oktatási felelős irányítja és felügyeli, amelyet az eredmények tükrében továbbra is indokoltnak látok fenntartani.

A bírák, a bírósági titkárok oktatása és képzése leginkább az Országos Bírósági Hivatal elnöke által meghatározott **központi oktatási terv** alapján zajlik, amelynek megvalósulása jelenleg a járványhelyzetre való tekintettel **online formában** történik. Ezen felül a bírák és az igazságügyi alkalmazottak képzésének, továbbképzésének további feltételeit a **törvényszék oktatási szabályzata** tartalmazza. Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a feladatellátáshoz szükséges helyi képzések szükségességét is. **Egyértelmű célom**, hogy a bírák és az igazságügyi alkalmazottak minden esetben a legrövidebb időn belül hozzájuthassanak a munkájuk magas színvonalú végzését lehetővé tevő ismeretekhez. Az elmúlt évek nagy szakmai kihívása volt az új polgári perrendtartás és a büntetőeljárás törvény megismertetése a bírákkal és igazságügyi alkalmazottakkal, ami megítélésem szerint sikeresnek volt mondható. Hangsúlyozva a feladatokhoz igazodó folyamatos önképzés igényének követelményét, kiemelendő a törvényszék elnökhelyettesének, kollégiumvezetőinek és kollégiumvezető-helyettesnek, valamint az európai jogi szaktanácsadóknak a szerepe e területen, amire a jövőben is számítok.

Messzemenően támogatom az Országos Bírósági Hivatal elnökének azon célkitűzését, hogy a **Magyar Igazságügyi Akadémián az egynapos képzések helyett** kizárólag a többnapos központi oktatások kerüljenek megtartásra. Egy egynapos képzés esetében ugyanis a Békés megyei kollégák esetében az akadémián ténylegesen eltöltött időn túl 7-8 óra utazási idővel is számolni kell, ami a képzés hatékonyságát semmi esetre sem segíti. **A többnapos képzéseknek további előnye**, hogy a résztvevők a foglalkozásokon kívüli időben azonnal meg is tudják osztani egymással saját elméleti vagy gyakorlati tapasztalatukat. A többnapos központi képzéseken belül pedig a kiscsoportos foglalkozásoknak célszerű nagyobb teret biztosítani, a közvetlenebb és interaktívabb információátadás okán. Az egynapos központi képzések szintere meglátásom szerint továbbra is a virtuális tér kell, hogy legyen, amikor is a technika eszközével hidaljuk át a földrajzi távolságokat.

A Gyulai Törvényszéknek **kiváló kapcsolata van a Szegedi Tudományegyetemmel és a Debreceni Egyetemmel**, ami az elmúlt években a **Gyulára kihelyezett szakjogászképzésekben** is testet öltött. A Debreceni Egyetem szervezésében **kriminalisztikai** szakjogászképzés, míg a Szegedi Tudományegyetem szervezésében **családjogi** szakjogászképzés került megtartásra a Gyulai Törvényszék épületében Békés megye érdeklődő jogászai, elsődlegesen bírói és bírósági titkárai számára. Ezzel párhuzamosan szoros az együttműködés az egyetemekkel a joghallgatók bírósági gyakorlatának biztosítása kapcsán is. Mindezekon túl az elmúlt években többször személyesen is részt vettem olyan egyetemi oktatási rendezvényeken, amelynek elsődleges célja a joghallgatók körében a Gyulai Törvényszék, a bírói hivatás és életpálya bemutatása, népszerűsítése volt. Talán részben ennek hatására is, de az elmúlt két évben egyértelműen nőtt a törvényszékünkre érkező bírósági fogalmazói álláspályázatok száma.

Az elmúlt években igyekeztem bekapcsolni a Gyulai Törvényszéket a tudományos élet vérkeringésébe a **„gyulai tudományos műhely”** létrehozásával, amelyben szerepet játszottak a már említett kihelyezett szakjogászképzések mellett a **nemzetközi konferenciák** (Orvos-Jogász

Konferenciák), a **bíróságtörténeti konferenciák**, a **jogász napok**, a **regionális kollégiumi ülések** (az Alföldi Regionális Közigazgatási és Munkaügyi Kollégium ülése), a helyi nyelvtanfolyamok, valamint a Szervezett Bűnözés Elleni Egyesület kihelyezett ülése is. A felsorolt rendezvényeken a Békés megyei bírakon és igazságügyi alkalmazottakon túl részt vettek oktatóként vagy hallgatóként nemzetközileg ismert és elismert professzorok, egyetemi oktatók, a környező törvényszékek, illetve a Szegedi Ítéltábla és a Debreceni Ítéltábla bírái, bírósági vezetői és a társhivatásrendek képviselői. Gyula város földrajzi fekvése és a turizmusban betöltött szerepe folytán messzemenően alkalmas arra, hogy továbbra is otthont adjon regionális vagy akár országos szakmai értekezleteknek, konferenciáknak.

A Gyulai Törvényszéken valamennyi bíró és igazságügyi alkalmazott számára elérhető mind elektronikusan, mind pedig papír alapon a szükséges joganyag, valamint szakirodalom. **Elsődlegesen** arra törekszem, hogy a **szakmai anyagok elektronikus** formában álljanak rendelkezésre, hiszen ez mindig naprakész, gyorsan kereshető, azonban a törvényszéki beszerzések eredményeként a legfontosabb **anyagi és eljárási kódexek papír alapon is** a bírótársaim rendelkezésére állnak. Változatlanul fennáll az igény a kommentár jellegű kiadványok és monografikus jellegű művek iránt is, ezért ezek papíralapú beszerzésétől a jövőben sem zárkozom el.

2.3. Racionális létszámgazdálkodás

Az Alaptörvény már idézett XXVIII. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, **ésszerű határidőn belül** bírálja el.

Ennek tükrében a **bírósági létszámgazdálkodás elsődleges célja, hogy a bírák és az igazságügyi alkalmazottak által biztosítandó munkaidőalap** minden szervezeti egységnél, minden időben olyan mennyiségben **álljon rendelkezésre**, amely az adott szervezeti egységhez tartozó ügyek időszerű elintézéséhez szükséges. Ezen felül természetesen ugyancsak munkaidőalap szükséges a bíróságoknak a szorosan vett ítélkezési (ügyintézési) tevékenységén felüli funkcionális feladatainak ellátásához (igazgatás, gazdálkodás, informatika, rendészet stb.).

A Gyulai Törvényszék létszáma az utóbbi hat évben kis mértékben csökkent, ezzel együtt továbbra is igazodik az elvégzett munka mennyiségéhez, s általában **arányos** az országos adatokhoz képest is. A törvényszék elmúlt hat évi létszám helyzetének alakulását a következő táblázat mutatja.

Álláshely	Létszámhelyzet					
	Engedélyezett		Tényleges		Dolgozó	
	2015	2020	2015	2020	2015	2020
Bírói	81	76	76	72	72	70
Bírósági titkári	17	29	24	28	21	23
Bírósági fogalmazói	13	5	6	7	6	7
Tisztviselői	122	122	122	122	122	120
Bírósági ügyintézői	19	20	19	20	18	20
Írnok	25	18	25	20	25	20
Fizikai	51	51	51	51	51	50
Összesen	328	323	323	323	315	312

A Gyulai Törvényszék jelenlegi **engedélyezett létszáma (323 fő)** az összes törvényszéken engedélyezett 10340 álláshely **3,1%-át** teszi ki, ami a **11. legtöbb a törvényszékek sorrendjében**, és csaknem **megegyezik az érkezett ügyek arányával**. A törvényszékeken országosan engedélyezett, érdemi ügyintézés szempontjából kiemelkedő jelentőségű együttesen 3367 bírói és titkári álláshelyből 105 az engedélyezett bírói és titkári álláshelyek száma a Gyulai Törvényszéknél, ami az országos adat szintén 3,1%-a.

A hatékonyság, az észszerűség, a célszerűség és a költséghatékonyság szempontjából továbbra is kiemelten fontos, hogy **minden bíró és igazságügyi alkalmazott a kompetenciájába illeszkedő feladatot végezzen**, és ne olyat, ami alacsonyabb képzettséggel is elvégezhető, mert az az erőforrások pazarlását jelentené. Alapvető szabálynak gondolom ugyanis, hogy a bíró ne végezzen olyan munkát, amit bírósági titkár végezhet (pl. pszichiátriai betegek sürgősségi gyógykezelésének felülvizsgálata), a bírósági titkár ne végezzen olyan munkát, amit fogalmazó vagy bírósági ügyintéző végezhet (pl. ügyfélszolgálat nap tartása), végezetül a fogalmazó és a bírósági ügyintéző szintén ne végezzen olyan munkát, amit tisztviselő vagy írnok végezhet (pl. jegyzőkönyvvezetés).

Alapvető célom továbbra is, hogy a **humán erőforrás elosztása** valamennyi alkalmazotti kategóriában maradéktalanul **igazodjon a munkateher eloszlásához**. Ennek transzparens megvalósítása érdekében alakítottam ki a **megyei aránytáblák rendszerét**. Az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása a Békés megyén belüli munkateher kiegyenlítését célozza annak érdekében, hogy a Gyulai Törvényszék minden szervezeti egysége optimális terhelés mellett működhessen.

A bíróságok személyi feltételeinek biztosításával kapcsolatban a jövőben továbbra is **elsődleges célom** a Gyulai Törvényszékre **érkező ügyek**, és a megye **bírói, bírósági titkári létszámának** az országos érkezéshez, illetve létszámhoz képest, hosszabb távon egyenlő **arányának megtartása**. Békés megyében a járásbíróságok nagy száma folytán közepesen nagynak mondható **bírói létszám viszonylag sokfelé osztozik**, s magasabb a járásbírósági vezetői álláshelyek száma is. Ahhoz, hogy valamennyi járásbíróságon arányos legyen a munkateher a bírói és bírósági titkári létszámmal nagy körültekintéssel kell meghatározni. A tényleges bírói létszám csökkenése és az ügyforgalom megyén belüli változása (pl. illetékességi területek változása) az utóbbi években Békés megyében azt eredményezte, hogy egy bíró beosztási helye és a bírói munkateher földrajzi megjelenése nem minden esetben találkozott egymással. A probléma rövid távú megoldása csak kirendelésekkel történhetett. Évente általában 10-15 volt a megyén belül kirendelt bírák, s 5-10 közötti a kirendelt igazságügyi alkalmazottak személye.

A megyén belüli **arányos munkateher megtartása** érdekében továbbra is szükségesnek tartom negyedévente a vezetői értekezleteken a megyei aránytáblákat áttekinteni, és a tartós ügyforgalmi változásokat a létszámarányokkal követni. Ennek révén kerülhetett sor például a Battonyai Járásbíróságon további egy polgári ügyszakos bírói álláshely kiírására, majd pedig betöltésére.

A Gyulai Törvényszéket az elmúlt hat évben is a **racionális létszámgazdálkodás** jellemezte, ami azt jelentette, hogy **a kiírt és betöltött álláshelyek száma** minden esetben **a mindenkori ügyérkezéshez igazodott**. Ez azt is eredményezte, hogy a csökkenő ügyérkezéssel együtt csökkent a bírói álláshelyek száma (2012. évi 85 főről 2021. évre 75 főre) is. Az elmúlt hat évben ugyanakkor a bírói álláshelyek csökkenésével párhuzamosan magas nemperes ügyérkezési adatokra tekintettel átalakítással sikerült növelni a bírósági titkári engedélyezett létszámmat (17 főről 28 főre) a bírósági fogalmazói álláshelyek terhére. Ez ugyanakkor csupán átmeneti időszak lehetett, ugyanis

hosszú távon **szükség van a bírói utánpótlást jelentő bírósági fogalmazói álláshelyek arányos bővítésére**, ami a tavalyi évben elkezdődött és reményeim szerint az idei évben is folytatódni fog, a törvényszéki végrehajtói iroda megszűnésével felszabadult három tisztviselői álláshely bírósági fogalmazói álláshelyé történő átalakításával, aminek a kezdeményezése részemről megtörtént.

Jelenlegi elnöki kinevezésem ideje alatt **hat első bírói kinevezésre** került sor. Eddig is törekedtem arra, hogy az üres álláshelyek rövid időn belül és célszerűen be legyenek töltve. Nincs szándékomban ettől eltérni, s tartósan üres álláshelyeket fenntartani, az időszerű ítélkezés követelménye és az elmúlt években a bírói álláshelyek számának csökkenése nem is teszi ezt lehetővé.

Ugyancsak az ítélkezés időszerűsége követeli meg a **bírák kirendelését** azokra a bíróságokra, amelyeken ezt az ügyforgalmi helyzet indokolja. A bírói tanács és a kollégiumvezetők hatékony közreműködése a kirendelésben és a **kirendelt bírák erőfeszítései** az eddigi eredmények alapját jelentik, s szükség esetén a jövőben sem lesznek mellőzhetők. Ugyanez vonatkozik azokra a bírákra, akik a kirendelt bírák szolgálati helyén mutatnak fel többletteljesítményt. Ezúton is köszönetemet fejezem ki a Békés megyében tevékenykedő bírák segítőkész, együttműködő, hatékony és időszerű aldozatkész munkájáért.

A jogászképzés csökkentésével párhuzamosan egyre nagyobb probléma Békés megyében a megfelelő képzettségű és képességű **fogalmazók kiválasztása**. Egyetemi központ nélkül a jelentkezési hajlandóság évről évre csökkent. Míg például bő 15 évvel ezelőtt nyolcszoros túljelentkezés volt jellemző, addig három éve megfelelő pályázó hiányában a pályázat eredménytelenné nyilvánítása is előfordult. Ezt a tendenciát sikerült megfordítani az elmúlt két évben.

A hatékony működést leginkább a **személyi feltételek** előrelátóan **tervezett rendelkezésre állása** és a szervezeti egységek feladatalapú átszervezése biztosítja. Ennek jó példája a **törvényszék civil nyilvántartási ügyeinek átszervezése** a cégbírósággal egységes csoportba 2020-ban, valamint a gyulai **Központi Szabálysértési Bíróság** felállítása 2021-ben, a megszűnt Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság helyén. Mindkét megoldás megítélésem szerint tovább segíti a hátralékmentes és időszerű működést.

Mindezeket az eredményeket nem lehetett volna megvalósítani a **Gyulai Törvényszék és a járásbíróságok vezetőinek elhivatott és áldozatos munkája** nélkül, akik meggyőződésem szerint a jövőre nézve is garanciát jelentenek a Gyulai Törvényszék célkitűzéseinek megvalósításához. Pályázati céljaim megvalósításának alapja az ő munkájuk, s a velük való együttműködésem.

2.4. Korszerű munkakörnyezet

A Gyulai Törvényszék szakszerű és időszerű alkotmányos működéséhez a megfelelő személyi állomány mellett elengedhetetlen a szükséges **infrastrukturális feltételek** megléte. Mint ahogyan az emberierőforrás-gazdálkodási feltételekhez, úgy a tárgyi feltételek biztosításához alapvetően az szükséges, hogy a források a megfelelő mértékben a törvényszék rendelkezésére álljanak. Ez a költségvetési fedezet biztosította lehetőségeken túl a törvényszék saját bevételeinek maximalizálásával, valamint a kiadásainak minimalizálásával érhető el. A társadalom – benne az ügyfelek és a bíróság dolgozói – részéről jogos elvárás, hogy **a bíróságok kulturált és jól felszerelt infrastrukturális háttér biztosítása mellett működhessenek**, ami meg tud felelni a XXI. század technikai kihívásainak.

A törvényszék költségvetésének összetétele és a főbb kiadásnemek a következők szerint alakultak.

Kiadások (adatok Ft-ban)		
Megnevezés	2015. év	2020. év
	módosított előirányzat	módosított előirányzat
Személyi juttatások	1 455 930 000	2 365 372 749
Munkaadókat terhelő járulékok	420 670 000	406 868 257
Dologi és egyéb kiadások	369 108 000	314 383 140
Beruházási kiadások	62 835 000	81 067 241
Felújítási kiadások	139 044 000	48 344 263
Kiadások mindösszesen	2 447 587 000	3 216 035 650

Bevételek (adatok Ft-ban)		
Megnevezés	2015. év	2020.év
	módosított előirányzat	módosított előirányzat
Felhalmozási célú támogatások	47 180 000	0
Közhatalmi bevételek	100 501 000	124 156 648
Működési bevételek	9 346 000	1 771 555
Előző évi maradvány igénybevétele	61 247 000	6 691 120
Irányítószervi támogatás	2 229 313 000	3 083 416 327
Bevételek mindösszesen	2 447 587 000	3 216 035 650

Az éves költségvetés keretében rendelkezésre álló pénzügyi erőforrások közel 31 %-os mértékben növekedtek. A feladatok ellátásához szükséges előirányzat minden esztendőben rendelkezésre állt, az általam is elvárt és már megszokott takarékos előirányzat felhasználás mellett likviditási nehézségek a gazdálkodás során nem merültek fel, s a rendelkezésre álló pénzügyi fedezet biztosította a működés feltételeit. A központi igazgatás magas színvonalon biztosította a működés anyagi feltételeit, s emellett a saját működési bevételek növekvő tendenciája volt tapasztalható.

A Gyulai Törvényszék vezetése – az érintett járásbírószági elnökökkel együtt – azonban aktív azoknak a pályázatoknak a felkutatásában, amelyek **ugyancsak forrást, mégpedig Fejezetten felüli forrást eredményezhetnek.** Ezek a Fejezet költségvetésében rendelkezésre álló forrásokat kiegészítve, vagy akár kiváltva járulhatnak hozzá a projektekhez. Ilyen például a Gyulai Törvényszék energetikai korszerűsítése is, amellyel kapcsolatban a már elfogadott tervek alapján a kivitelező kiválasztására irányuló eljárás van folyamatban egy KEHOP pályázat eredményeként. A bírósági épületek felszereltsége jó, sőt általában magas színvonalú. A célkitűzés ennek megőrzése, illetve továbbfejlesztése.

A Gyulai Törvényszék szervezeti egységei nyolc különálló épületben vannak elhelyezve, ami az ország bírósági épületeinek (157) kb. 5%-a. Ezek az **épületek** - a Békési Járásbíróság és a Szarvasi Járásbíróság kivételével - az elmúlt évtizedek felújítási és karbantartási munkálatainak köszönhetően **a legmagasabb színvonalon** elégitik ki a bírósági igazságszolgáltatás pozitív társadalmi megjelenítésének, a kedvező önkép kialakításának igényét, s legkevésbé sem utolsó sorban **alkalmasak a hatékony és biztonságos munkavégzésre, az ügyfelek kiszolgálására.** Éppen a felújításukra fordított roppant nagy anyagi és szellemi források követelik meg, hogy az épületek állagának megóvásáért mindent megtegyünk. **Évente megtörténik az épületek karbantartási és kisebb javítási szükségleteinek felmérése,** amelynek alapján a szükséges munkálatok – a Gyulai Törvényszék költségvetése és a központi igazgatás támogatása adta keretek között – **meg is valósulnak.** A megye bíróságain a dolgozósobák, tárgyalótermek száma elégséges és az irodatechnikai ellátottsága szintén megfelelő. Fokozottan törekedni kell azonban az épületek szükséges és folyamatos karbantartásának elvégzésére, az ehhez szükséges anyagi források biztosítására.

2.4.1. Gyulai Törvényszék és Gyulai Járásbíróság

A Gyulai Törvényszék és a Gyulai Járásbíróság közös épületét szolgáló egykori „**Igazságügyi Palota**” 120 évvel az építése és 20 évvel a felújítása után is változatlanul magas szinten biztosítja a hatékony munkavégzéshez és az ügyfelek kiszolgálásához fűződő igények kielégítését, és egyúttal a város egyik turisztikai látványossága, ami 2005-ben **műemléki védeltséget is kapott**, parkja természetvédelmi terület. Az impozáns épület kezdeményezésemre 2018-ban bekerült a Gyulai Települési Értéktárba, majd pedig a Települési Értéktár Bizottság javaslatára 2019. szeptember 7. napján felvételre került a **Békés Megyei Értéktárba** is.

Az elmúlt hat évben a törvényszék épületében megvalósult:

- a tetőszerkezet teljes felújítása,
- a pince szigetelése,
- az irattári kapacitás bővítése, gördülő irattár kialakítása,
- az épület külső homlokzatának javítása,
- a nagy belmagasságú helyiségekben álmennyezet kialakítása,
- biztonságtechnikai fejlesztések, korszerű kamerarendszer kiépítése,
- a Wifi hálózat kiépítése, az informatikai rendezőszekrény elkülönítése,
- a beépített udvar fölötti üvegtető és a tárgyalóterem fölötti tető szigetelése,
- a fűtési rendszer korszerűsítése és a kazánok cseréje,
- a világítási rendszer korszerűsítése, energiatakarékos LED világítás kialakítása,
- napelempark kialakítása,
- a tárgyalóterem klímaberendezéseinek cseréje,
- az épület tisztasági festése,
- VIAVIDEO távmeghallgató rendszer kialakítása,
- az épület teljes újraszőnyegezése,
- a díszterem földémszigetelése,
- a földszinti személyzeti vizesblokkok (mosdók) felújítása,
- az udvari kerítés felújítása.

Jelenleg is folyamatban van a törvényszéki épület átfogó **energetikai korszerűsítése**, egy sikeres KEHOP pályázat eredményeként. Indokolt továbbá az épület külső és belső nyílászáróinak felújítása, az emeleti személyzeti vizesblokkok (mosdók) felújítása, a kerítés rekonstrukció folytatása, az épület előtti járdaszakasz felújítása és az épület átfogó klimatizálása. Ezen beruházások előkészítése szintén folyamatban van.

2.4.2. Cégbíróság, Központi Szabálysértési Bíróság

A törvényszék szervezeti egységei közül a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, a **cégbíróság** és a végrehajtói iroda számára épült három épületrészből álló ingatlan 2003-ban készült el. A klimatizált épületegyüttes magas színvonalon alkalmas az igények kielégítésére. A Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság és a törvényszéki végrehajtói iroda megszűnését követően a Gyulai Járásbíróság elkülönült szervezeti egységeként került felállításra idén februárban a **Központi Szabálysértési Bíróság**.

Az elmúlt hat évben az épületegyüttesben megvalósult:

- a világítási rendszer korszerűsítése,
- energiatakarékos LED világítás kialakítása,
- a klímarendszer felújítása,
- a Wifi hálózat kiépítése,
- biztonságtechnikai fejlesztések,
- a kamerarendszer korszerűsítése,
- az épület tisztasági festése,
- az irattári kapacitás bővítése.

Ebben az épületben az átlagos karbantartási munkálatokon túl más sürgető teendő a közeljövőben nem mutatkozik.

2.4.3. Battonyai Járásbíróság

A Battonyai Járásbíróság épületének felújítása 2006-ban fejeződött be. Az épület nemcsak a jogkereső közönség számára biztosítja az igazságszolgáltatáshoz jutás kifogástalan körülményeit, hanem a benne dolgozók számára is kiváló munkavégzési feltételeket teremt.

Az elmúlt hat évben a Battonyai Járásbíróságon megvalósult:

- a pince részbeni szigetelése,
- a bűnjelraktár felújítása,
- az elektromos hálózat korszerűsítése,
- a világítás korszerűsítése, energiahatékony LED világítás kialakítása,
- az épület átfogó klimatizálása,
- a Wifi hálózat kiépítése,
- az ügyfélterek és a közösségi terek tisztasági festése,
- biztonságtechnikai rendszer fejlesztése,
- korszerű kamerarendszer kiépítése,
- irodai székek beszerzése,
- VIAVIDEO távmeghallgató rendszer kiépítése,
- fedett kerékpártároló építése,
- napelempark létesítése.

Az átlagos karbantartási munkálatokon túl más halaszthatatlan teendő a közeljövőben ebben az épületben sem mutatkozik.

2.4.4. Békési Járásbíróság

A Békési Járásbíróság 45 éves **panelépületének** külső állaga jó, a fűtési rendszere azonban korszerűtlen, kazánja elavult, a radiátorok csöpögnek és az eredeti fém nyílászárók hőszigetelő képessége gyenge. Rövid távon sürgető feladat lenne a homlokzati nyílászárók cseréje, a fűtési rendszer korszerűsítése, megfelelő hűtési rendszer és rabváró kialakítása.

Az elmúlt hat évben a Békési Járásbíróságon megvalósult:

- a tárgyalótermek és a folyosók klimatizálása,
- a Wifi hálózat kiépítése,
- VIAVIDEO távmeghallgatási rendszer kiépítése.

Közép és hosszú távon mindenképpen indokolt a Békési Járásbíróság **új épületben történő elhelyezése**, ami szerepel a központi igazgatás hosszú távú tervei között is. Jelenleg a beruházáshoz szükséges megfelelő ingatlan keresése zajlik.

2.4.5. Békéscsabai Járásbíróság

A Békéscsabai Járásbíróság épülete a 2004-es felújítása során kibővült. Az impozáns épület **városképi értékű**, és célszerű elhelyezést biztosít a megyeszékhely bírósága számára.

Az elmúlt hat évben a Békéscsabai Járásbíróságon megvalósult:

- a pince szigetelése,
- biztonságtechnikai fejlesztések,
- korszerű kamerarendszer kiépítése,
- az irattári kapacitás bővítése, gördülő irattár kialakítása,
- az elektromos hálózat korszerűsítése,
- a világítás korszerűsítése, energiahatékony LED világítás kialakítása,
- a klímarendszer bővítése,
- a Wifi hálózat kiépítése,
- VIAVIDEO távmeghallgató rendszer kialakítása,
- a csomagvizsgáló röntgen berendezés cseréje,
- a tetőszerkezet részbeni felújítása,
- a vizesblokkok (mosdók) felújítása,
- az épület ügyféltereinek belső tisztasági festése,
- a mozgássérült emelőberendezés felújítása,
- irodai székek cseréje,
- a tárgyalótermi ajtók hangszigetelése,
- fűtési rendszer felújítása.

Rövid távon indokolt a fűtési rendszer korszerűsítése, a központi klímaberendezés cseréje, és a tetőszerkezet felújításának befejezése. Közép távon célom az épület átfogó festése és napelemrendszer kialakítása.

2.4.6. Orosházi Járásbíróság

Az Orosházi Járásbíróság épülete 1997-ben került felújításra. Az épület az elmúlt évek beruházásai eredményeként immáron mind a jogkereső közönség, mind pedig a benne dolgozók számára megfelelő feltételeket biztosít.

Az elmúlt hat évben az Orosházi Járásbíróságon megvalósult:

- az épület külső falazatának talajnedvesség elleni szigetelése,
- a külső és belső vakolatának rekonstruálása és festése,
- a tűzjelző rendszerek cseréje,
- a pince szigetelése,
- gördülő irattár kialakítása,
- biztonságtechnikai fejlesztések keretében a dolgozói terek és az ügyfélterek fizikai elválasztása,
- korszerű kamerarendszer kiépítése,
- a Wifi hálózat kiépítése,
- VIAVIDEO távmeghallgatási rendszer kialakítása,
- a világítási rendszer korszerűsítése, energiahatékony LED világítás kialakítása,
- az épület átfogó klimatizálása,
- az irodai székek cseréje,
- új kerítés építése,
- a tárgyalótermi burkolatok cseréje,
- az épület tisztasági festése.

Közép távon indokolt az udvarra néző nyílászárók cseréje, a bűnjelraktár szigetelése, a parketták lakkozása és az udvar felújítása.

2.4.7. Szarvasi Járásbíróság

A Szarvasi Járásbíróság közel 110 éves épületének **teljes belső felújítása** jelenleg is folyamatban van, amely során meg fog újulni a teljes épületgépészeti hálózat. Megtörténik az épület teljes újrabútorozása és a helyiségeknek az ügyforgalom és a munkavállalók elhelyezése szempontjából legcélszerűbb kialakítása. A felújítás során megoldást nyer a jelenleg irattárként használt pince szigetelése. A bírósági iratok legkorszerűbb elhelyezését, az irattár alapterületét optimálisan kihasználó gördülő polcrendszer fogja biztosítani. **Jelenleg a járásbíróság egy ideiglenes épületben működik.** A tervek szerint az idei évben a közbeszerzési eljárás zajlik le, és várhatóan a következő évben kezdődhet meg a kivitelezési munka.

2.4.8. Szeghalmi Járásbíróság

A Szeghalmi Járásbíróság épülete 1998-ban felújításra került, amelynek következtében állapota általánosságban megfelelőnek mondható.

Az elmúlt hat évben a Szeghalmi Járásbíróságon megvalósult:

- a tető felújítása,
- a fűtési rendszer felújítása, kazáncsere,
- a homlokzati nyílászárók cseréje,
- a tűzjelző rendszerek cseréje,
- új szerverhelyiség kialakítása,
- a biztonságtechnikai rendszer fejlesztése,
- korszerű kamerarendszer kialakítása,
- elektromos hálózat korszerűsítése,
- a világítás korszerűsítése, energiatakarékos LED világítás kialakítása,
- az épület átfogó klimatizálása,
- biztonságtechnikai fejlesztések, a dolgozói tér és az ügyféltér fizikai elválasztása,
- új tárgyalótermek kialakítása a földszinten,
- az épület teljes újrabútorozása,
- a Wifi hálózat kiépítése,
- VIAVIDEO távmeghallgató rendszer kialakítása,
- az épület tisztasági festése,
- fedett kerékpártároló kialakítása,
- a hátsó udvari kerítés cseréje,
- az emeleti vizesblokk (mosdó) felújítása,
- napelempark kialakítása.

Hosszú távon megoldandó feladat az épület alatt húzódó pincerendszer szigetelése, az utcafronti kerítés javítása, továbbá rabváró és új földszinti lajstromiroda kialakítása az ügyészégi rész helyén.

2.4.9. Épületgazdálkodási célok

A fentiek tükrében elmondható, hogy a **Békés megyei bírósági épületek** – országos viszonylatban – összességében megnyugtató képet mutatnak, és jelen állapotukban is alkalmasak az igazságszolgáltatási tevékenység hatékony és biztonságos ellátására. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lehetne és kellene is fejleszteni. **Közép távon a legfontosabb célom** a Szarvasi Járásbíróság épületfelújítása, és a Gyulai Törvényszék energetikai korszerűsítése, míg a **legfontosabb hosszú távú célom** a Békési Járásbíróság új épületben történő elhelyezése. Mindezeket túl a környezettudatos gondolkodás jegyében fontosnak gondolom, hogy Békés megye bíróságai folyamatosan „zöld bíróságokká” váljanak, és minél költséghatékonyabb módon legyenek üzemeltethetők. Ennek érdekében több intézkedés is bevezetésre került, és számos beruházás valósult meg.

Az elmúlt hat évben ilyenek voltak:

- a Gyulai Törvényszék, a Szeghalmi Járásbíróság és a Battonyai Járásbíróság épületein napelempark kiépítése,
- a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése,
- az épületekben energiatakarékos LED világítás kialakítása,
- a felújított vizesblokkokban víztakarékos csaptelekre és
- mozgásérzékelős kapcsolókra való áttérés.

Hiszek abban, hogy amennyiben a környezetbarát módszereket alkalmazunk, és egyre többen fogunk össze környezetünk védelmében, egyre nagyobb sikereket érhetünk el a környezettudatos szemlélet meghonosításában. Hosszú távú terveim szerint továbbra is kutatni kell az olyan pályázati kiírásokat, amelyek keretében megvalósuló beruházás a megújuló energiaforrások, az energiatakarékos és környezetbarát megoldások, technológiák használatát helyezi előtérbe, nem utolsósorban szempontként megtakarításokkal is hozzájárulva a fejezeti pénzforrások kíméletéhez.

2.5. Támogató informatika

A bírósági informatika megfelelően és **hatékonyan támogatja a bírósági munkavégzést**, a folyamatos üzemeltetés feladatainak teljesítésétől, a fejlesztések előkészítésén és végrehajtásán át, a felhasználók segítségéig. A bírósági munka tárgyi eszközei közül kiemelt jelentőséget tulajdonítok az informatikai eszközöknek, hiszen a bírósági munka jelentős része ma már ezeken zajlik. A megfelelő hardverállomány hiánya, valamint a szoftverek elavultsága akadályozhatná az információs társadalom vívmányainak sikeres alkalmazását. Az Országos Bírósági Hivatal informatikai fejlesztéseinek és saját beszerzéseink eredményeként **az elmúlt hat évben teljesen megújult a törvényszéki informatikai eszközpark**, amelynek eredményeképpen ugrásszerűen javult a törvényszéki munkaállomások avultsági mutatója is.

Az elmúlt hat év informatikai eszközbeszerzéseit a Gyulai Törvényszéken az alábbi diagram tartalmazza:

A Gyulai Törvényszéken az elmúlt hat évben beszerzett informatikai eszközök

Az elektronikus ügyintézés bevezetése hosszú távon megítélésem szerint a bírósági eljárások gyorsítását, egyszerűsítését és költséghatékonyabbá tételét szolgálja. A bírósági munkafolyamatok minél szélesebb körű elektronizálása elősegíti a hatékony és átlátható munkavégzést, a praktikusabb és gyorsabb ügyintézést, az ügyfelekkel történő gyors kapcsolattartást, ugyanakkor csökkenti a papírfelhasználást és a járulékos költséget. Az elektronizálás bevezetése során azonban sajnos elkerülhetetlen módon bizonyos ideig duplikált folyamatok és párhuzamosságok zajlanak, amelyek kétségtelenül átmenetileg plusz munkaterhet jelenthetnek a felhasználók számára.

A hatékony igazságszolgáltatás, az adminisztratív teher csökkentése és a munkaerő optimális elosztása aligha képzelhető el megfelelő informatikai megoldások nélkül. **A bírósági informatikának alapvető feladata** nézetem szerint a bírósági munkafolyamatok minél szélesebb körű támogatása. **Kiemelt célom a bírák adminisztratív terhének csökkentése**, amelynek elsődleges eszköze megítélésem szerint az informatikai rendszerek további fejlesztése, és a felhasználói igényekhez igazítása.

Az elmúlt hat évben sikerült elérni, hogy immáron **minden bíró és bírósági titkár digitális diktafont** használjon, amely nem csak könnyebbé tette a határozatok diktálását (például a szövegbe történő beszúrás lehetőségével), hanem az igazságügyi alkalmazottak részére is segítséget jelent, hiszen tisztábban érthető a leírandó szöveg és egyszerűen kezelhetők a hangfájlok. A korszerű technológia alkalmazásának előnyén túl a digitális hangrögzítésre történő átállás további költségmegtakarítást, hatékonyabb munkaszervezési lehetőséget is biztosít a bíróság, illetve a rendszert alkalmazók számára.

Rendkívül örömteli számomra, hogy a Gyulai Törvényszék területén **valamennyi bíró, bírósági titkár és bírósági fogalmazó rendelkezik** a munkavégzéshez szükséges **lappal** (az igazgatási vezetők tablettel is) annak érdekében, hogy a munkájukhoz szükséges informatikai alkalmazások bárhol és bármikor elérhetők legyenek. Legyen szó akár tárgyalóteremről, helyszíni tárgyalásról, szemléről vagy akár bíróságon kívüli munkavégzésről. Ezzel összefüggésben szintén megvalósult a **stabil és gyors „távoli asztal”** elérés általános és biztonságos kiépítése is, ezáltal a

bírák és a bírósági titkárok akár a bírósági épületen kívülről is hozzáférhetnek a bírósági munkaállomásukon található anyagokhoz, beleértve a dokumentumokat, szakmai anyagokat, lajstromprogramokat és a jogtárakat. Mindezek elérésével a munkaidő kihasználása hatékonyabbá, a kirendelés gördülékenyebbé, és az otthondolgozás teljesebbé vált.

Az elmúlt hat évben sikerült elérni azt is, hogy **minden tárgyalóteremben** legyen **munkaállomás**, amelyen keresztül a tárgyalóteremből közvetlenül elérhetővé vált az ITR, a BIIR program, a jogtár és a dokumentumtár. Szintén az elmúlt hat évben **Békés megye összes** saját vagyongazdálkodásában lévő **bírósági épületében** kialakításra került a **Wifi hálózat**.

A fentiekén túl kiemelt feladatnak tekintem a **felhasználók folyamatos informatikai képzését**. Az oktatások fő célja az ITR, a hálózati alapismeretek frissítése, az új bírósági munkaállomásokkal érkező operációs rendszer bemutatása, és a BIIR program használatának elmélyítése. Több éve nagymértékben segíti a bírák és más jogalkalmazók munkáját a Magyar Közlöny megjelenéséről és tartalmáról nyomban tudósító e-mailben érkező hírlevél.

A **bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése** kiemelt jelentőségű, mert a jogkereső állampolgárok kiszolgálásának gyorsasága és minősége a bíróságok megítélésének az alapja. A bírósághoz való hozzáférés informatikai megoldásokkal jelentősen megkönnyíthető. Ezt a célt szolgálja a könnyen áttekinthető és **informatív honlap**. A törvényszék internetes felületén folyamatosan biztosítani kell, hogy az ügyfelek a bírósági eljárásokról, illetve az ügyviteli kérdésekről, valamint az őket érintő jogszabályok változásáról minél szélesebb körben, közérthető tájékoztatást kapjanak. Már évek óta biztosított Békés megyében a törvényszék honlapján az ügyfelek számára a **bírósági ügyfélszolgálat napokra** történő előzetes **regisztráció** lehetősége is. A Gyulai Törvényszék jelenleg sem „Facebook”, sem más közösségi média profillal nem rendelkezik, és ezek létrehozása a jelenlegi céljaim között sem szerepel.

Békés megye valamennyi bírósági épületében **elektronikus információs terminál** áll az ügyfelek rendelkezésére, amelyek segítséget nyújtanak a mozgásukban, hallásukban vagy látásukban támogatásra szoruló ügyfeleknek a bírósági szervezetre és eljárásokra, az ügyelosztási rendekre, a szervezeti és működési szabályzatokra vonatkozó adatok elérésében, valamint egyes közhasznú információk (pl. menetrendek) megismerésében, és ezen túlmenően hangos térképek és tapintható térképek is rendelkezésükre állnak. A **Gyulai Törvényszék** előremutató módon az országban elsőként készítette el a törvényszék linkjéhez kapcsolódó **QR-kódját**, amelyet indokolt lehet minél szélesebb körben alkalmazni. A QR-kód használatában nézetem szerint még kiaknázatlan lehetőségek vannak.

2.6. Átláthatóság

Kiemelt célnak tartom továbbra is, hogy **a bíróságok társadalmi megítélése és a bíróságokba vetett bizalom erősödjön**. Ennek eléréséhez átlátható bírósági működésre van szükség. Az átláthatóság biztosításának egyik legfontosabb eszköze **az ügyelosztási rend**, hiszen általa valósul meg a bíróságok működésén keresztül a törvényes bíróhoz való jog. Megítélesem szerint az a legjobb ügyelosztási rend, ami az automatizmus talaján áll, és előre - hosszú távra - lefektetett objektív szempontok mentén történik a szignálás. Az ügyelosztási rendeknek ugyanakkor kellő nyilvánosságot is kell biztosítani az interneten, a kezelőirodákban és az elektronikus információs terminálokon keresztül.

Az átláthatóság biztosításának másik objektív eszköze **a bírói munka következetes ellenőrzése**, ami a Gyulai Törvényszéken évtizedek óta állandósult, a gyakorlatban jól bevált, és az eredményekben visszatükröződő elvek és szabályok mentén – **a bírói függetlenség maradéktalan tiszteletben tartása mellett** - valósul meg. Ezt a kedvező ügyforgalmi és időszerszerű mutatók fenntartása érdekében továbbra is változatlanul követni kell. Ennek megfelelően fenn kell tartani a járásbírói elnökök részéről az eljárási és az ügyviteli szabályok megtartásának folyamatos ellenőrzését, a bírák részéről az egy évet meghaladó pertartamú perekről negyedévente, a két évet meghaladó pertartamú perekről havonta perkivonat készítését. A törvényszék elnöke negyedévente tájékoztatást kap a bírósági vezetőktől az ügyérkezés és a befejezések összehangjáról, valamint havonta tájékozik az írásba foglalt határidők betartásáról.

A közérdekű bejelentések, a panaszügyek időszzerű és hatékony intézése, mint a bírósági működés ellenőrizhetősége véleményem szerint kiemelt jelentőségű, mert közvetlenül hozzájárulhat a bíróságokról alkotott társadalmi összkép kedvező formálásához.

A bíróságon belüli nyilvánosság elsődleges felülete a Gyulai Törvényszéken **a „Gyulai Tükör”** intranetes oldal, ami kihasználtságát és látogatottságát tekintve betölti rendeltetését a bírói kar és az igazságügyi alkalmazottak között. Ennek minél szélesebb körben történő alkalmazása továbbra is indokolt, hiszen a tájékoztatás gyorsaságán túl jelentős költségmegtakarítást is eredményez. Igyekszem továbbra is az intranetet a korszerű ítélkezés és munkakultúra szolgálatába állítani.

Szintén garanciális jellegű követelmény az igazságszolgáltatásnak és a nyilvánosságnak a médiaszolgáltatók segítségével fenntartott kapcsolata. **A bíróságok és a sajtó közötti együttműködés** alapvető célja, hogy az igazságszolgáltatás átláthatóságának érdekében, a törvényes keretek között biztosított legyen a törvényszék alkotmányos feladatának teljesítéséről a nyilvánosságnak a médián keresztüli, gyors, hiteles és pontos tájékoztatása. A bírósági szervezet és a média kapcsolatának ugyanakkor **elsődlegesen a bíróságok és a bírák ítélkező tevékenysége eredményének megismerését kell magában foglalnia**. Az egyes bírói döntések indokainak megismerésén keresztül juthatunk el ugyanis a bíróságok munkájába vetett társadalmi bizalom és megbecsülés javulásához. Az ítélkező tevékenységhez fűződő nyilvánosság mellett természetesen törekszem arra, hogy a jogszabályi kötelezettségeken túl is hozzáférhető legyen mindenki számára minden olyan információ, amelynek megismerése hozzájárulhat a bírósági szervezet működésének megértéséhez.

2.7. Biztonság

Eddigi vezetői munkám során mindig **kiemelt jelentőséget tulajdonítottam a bírósági épületek, a bírósági dolgozók és az ügyfelek biztonságának.** Ennek megfelelően a Gyulai Törvényszék területén a törvényszék elnökének közvetlenül alárendelt vezető irányításával, olyan biztonsági csoport működik, amely az eddigiekben minden feladatot megfelelően látott el. Tevékenységüket jól támogatja a valamennyi épületben megtalálható **biztonsági rendszer,** amelyek többsége, a törvényszéki távfelügyeleti rendszerbe kapcsolódik. Szükségesnek tartom, hogy a biztonsági szolgálat munkája a jövőre nézve is következetes és fegyelmezett legyen, hiszen az elmúlt évek, évtizedek jelentős változásokat hoztak a biztonság területén, új dimenziókban kell gondolkodni. Korábban a fókusz az épületek és az ott tartózkodók fizikai biztonságára helyeződött, amely különböző biztonsági eszközök telepítésével és humán erőforrás optimális szintű alkalmazásával biztosított volt. Bár meglehetősen ritka a bíróságokon az ilyen jellegű komolyabb incidens, azonban az elmúlt években az ország egyes bíróságain lezajlott események rámutattak arra, hogy folyamatosan fejleszteni kell a bírósági épületek biztonságát szolgáló személyi és tárgyi feltételeket.

A fizikai biztonság mellett új aspektusként jelentkezik a digitális technológiák elterjedésével együtt **az adatbiztonság,** amely informatikai megoldásokkal és szakképzett munkaerővel érhető el. Az informatikusok mellett fontosnak tartom valamennyi dolgozó képzését az adatvédelem és adatbiztonság terén is, amely a rendelkezésünkre álló informatikai rendszerekben és eszközökben rejlő lehetőségek legmagasabb szintű, azonban mindenképpen tudatos használatára irányul. A törvényszék dolgozóit fel kell készíteni a XXI. század kihívásaira és informatikai kockázataira is. **A megelőzés fontosságát szem előtt tartva** az Alkotmányvédelmi Hivatal bevonásával továbbra is szükséges tematikus előadások útján figyelmeztetni a munkatársakat a tárgyalóteremben, de különösen az azon kívüli, a bírósági munkával össze nem egyeztethető, esetleg már az integritást is veszélyeztető élethelyzetekre. Az ilyen helyzetek felismerése, azok tudatos elkerülése, illetve kezelése alkalmas a bírói hivatás méltóságának hatékony védelmére.

Az új típusú koronavírus járvány megjelenése és elterjedése a munkakörnyezet biztonságának kérdését még inkább előtérbe helyezte és a törvényszékünket is nem várt és addig nem ismert kihívások elé állította. A bíróságoknak gyorsan változó jogszabályi környezetben, jelentős humánerőforrás-gazdálkodási, munkaszervezési és pénzügyi intézkedések révén kellett biztosítani a működést. Ennek során a legfontosabb szempont **az emberi egészség védelme és a bíróságok folyamatos működtetésének alaptörvényi elvárása volt.** Mindkét szempont érvényesülése érdekében védőeszköz-beszerzéseket és a bíróságon kívüli munkavégzés feltételeinek biztosításához informatikai eszközfejlesztéseket kellett rövid idő belül, hatékonyan megoldani. Mindez eddig nem tapasztalt kihívások elé állította nemcsak a Gyulai Törvényszéket, hanem az egész bírósági szervezetrendszerét. A koronavírus járvány alakulását figyelemmel kísérve megállapítható, hogy a járvány újabbán érkező hullámai során már jól használhatóak az első hullám idején megszerzett igazgatási, munkaszervezési tapasztalatok.

A törvényszék és a szervezeti egységek vezetői a helyzet és az országos döntések folyamatos elemzésével készítették elő a mindenkor feladatokhoz igazodó intézkedéseket. Mostanáig **hetvenegy elnöki intézkedést adtam ki** a védekezéshez szükséges feltételek biztosítása, az aktuális körülményekhez igazodó munkavégzés, a bírósági dolgozók és az ügyfelek egészségének megóvása érdekében. A törvényszék kollégiumvezetői az egységes jogalkalmazás, a járásbíróságok elnökei saját szervezeti egységeik folyamatos működése és biztonsága érdekében szintén minden

célszerű erőfeszítést megtettek. **A befejezés és a folyamatban maradt ügyek száma** a bírák és az igazságügyi alkalmazottak elhivatott munkájának eredményeként szinten maradt. Az Országos Bírósági Hivatal elnökének intézkedései ehhez jó alapot és keretet biztosítottak. Különösen jelentős a bírósági szervezet központi szervezésében biztosított oltási program.

A jövőben továbbra is szükséges a járványhelyzet aktuális kezelése az oltások további szervezésével, a munkahelyen kívüli munkavégzés észszerű megszervezésével, a biztonsági előírások feltétlen betartásának biztosításával.

2.8. Vezetői tevékenység a hatékonyság érdekében

A törvényszéki elnöki vezetői tevékenységem alatt **folyamatosan kerestem azokat a módszereket és megoldásokat**, amelyek a törvényszék vagy annak egy adott szervezeti egysége **hatékony működését úgy szolgálják**, hogy azt a bírák és az igazságügyi alkalmazottak is elfogadják, s az elvárt eredménnyel azonosulni tudnak. Ezt a jövőre nézve is irányadónak tartom.

A hatékony igazgatási munka biztosítása érdekében hat évvel ezelőtt a Gyulai Törvényszéken - és talán országosan is - újak számító igazgatási munkamódszerként létrehoztam **a törvényszéki elnöki kabinetet**, ami az elnöki igazgatási munka információgyűjtő, elemző, döntés-előkészítő és konzultációs testülete lett. Állandó résztvevői: az elnöki kabinet vezetője, a gazdasági hivatal vezetője, a belső ellenőrzési vezető és az elnöki titkárság vezetője. Eseti résztvevőit a mindenkor feladatok jellege határozta meg. Az operatív testület szerepe elsősorban az információk gyűjtése, összegzése és a döntések előkészítése. A hétfői kabinetüléseken történik meg az adott hétre vonatkozó igazgatási feladatok meghatározása, és az előző hét feladatainak összegzése és ellenőrzése. Hat év távlatából elmondható, hogy a törvényszéki elnöki kabinet egyértelműen beváltotta a hozzá fűzött reményeimet, hiszen hatékonyan támogatta a törvényszéki elnöki igazgatási munkát. Ezúton is köszönetemet fejezem ki a kabinet tagjainak professzionális munkájukért.

Az igazgatási szabályzatban meghatározott **értekezleti rendszert** maradéktalanul **működtettem** és természetesen a jövőben is működtetni kívánom. A járásbírói elnökök és az érdekképviseltek vezetőinek részvételével kiegészült **vezetői értekezleteknek** - az aktualitások mellett - évente visszatérő napirendi pontjait változatlanul alkalmasnak és szükségesnek gondolom, mert így nem marad el a bírósági igazgatás szempontjából jelentős egyik terület folyamatos áttekintése sem. Ezt a célt szolgálja ezeknek az értekezleteknek az írásbeli előkészítése is. Ezen felül tervezetten, kéthavonta megtartom a **„törvényszéki igazgatási értekezletet”** a törvényszéki vezetők részvételével. Ez az ugyancsak jól bevált fórum a hatékonyabb információáramlás és döntés-előkészítés céljából főként a törvényszék, mint összetett szervezeti egység működésének előmozdítása érdekében létesült.

A törvényszéki és járásbírói vezetőkkel való együttműködést az értekezleti rendszeren túlmenően is kiemelkedően fontosnak tartom. A vezetők számára már évtizedek óta egyértelmű felelősségi és ellenőrzési követelmények kerültek megfogalmazásra. A Békés megyei bírósági vezetőtársaim hatékony közreműködése nélkül nem valósulhattak volna meg a Gyulai Törvényszék tevékenységét jellemző eredmények. Itt ragadom meg az alkalmat arra, hogy munkájukat és együttműködésüket, amelyre pályázatom remélt sikere esetén is számítok, megköszönjem.

Ugyancsak nagy jelentőséget tulajdonítok annak, hogy a **bírói testületekkel és azok vezetőivel** – ideértve az egyesületeket és a szakszervezetet is – megfelelő kapcsolatom legyen. Közülük, a bírák által közvetlenül választott, s így valójában a bírói kart megtestesítő bírói tanáccsal minden - általam ismert - információt megosztok részben az Országos Bírósági Hivatal elnökének, részben pedig a saját intézkedéseim indokainak megvilágítása és elfogadtatása érdekében. A bírói tanács és a kollégiumok nélkül ugyancsak kevésbé lett volna eredményes a Békés megyei bíróságok tevékenysége az elmúlt időszakban.

Ezen felül is határozott törekvésem volt és lesz továbbra is minden bíróval és igazságügyi alkalmazottal **a kölcsönös tiszteleten és megbecsülésen alapuló, következetes és közvetlen munkatársi kapcsolatot fenntartani**. Hiábavaló ugyanis minden vezetői intézkedés és szándék, amely nem kísérli meg megismerni és megérteni az érintettek helyzetét, szempontjait, s figyelmen kívül hagyja, hogy **az ő munkájuk a szervezet működésének alapja**.

Alapvető jelentőségű, hogy a **Gyulai Törvényszék tevékenysége ismert legyen** abban a társadalmi környezetben, amelyben működik. Ez egy részt az bírósági működéshez kapcsolódó szervezetekkel – ügyészség, ügyvédi kamara, nyomozó hatóságok, büntetés-végrehajtás, szakértői intézetek, önkormányzatok, közigazgatási szervek - való szakmai együttműködésben, másrészt a sajtóval való kapcsolattartásban nyilvánul meg.

A Gyulai Törvényszék elnökeként eddig is támaszkodtam és - sikeres pályázat esetén - a jövőben is törekedni fogok az **Országos Bírósági Hivatal elnökével, a Kúria elnökével, az ítélőtáblák elnökeivel, valamint a törvényszékek elnökeivel való kölcsönös együttműködésre**.

3. Zárszó

A fentiekben igyekeztem céljaim és elképzeléseim tükrében bemutatni a Gyulai Törvényszék igazgatásával kapcsolatos hosszú és rövid távú terveimet, amelyek elérésében **továbbra is számítok az Országos Bírósági Hivatal elnöke és minden munkatársam megtisztelő támogatására.** Törvényszéki elnökké történő ismételt kinevezésem esetén a fenti célok megvalósításáért kívánok tevékenykedni, a bírói függetlenség alkotmányos elvének maradéktalan tiszteletben tartása mellett.

Ezeket összefoglalva céloim

- az **időszerű és szakszerű ítélkezés fenntartása és fejlesztése** az eddig bevált szakmai és képzési eszközök, s indokolt esetben megújítandó módszerek útján;
- az **igazságszolgáltatási tevékenység feltételeinek biztosítása és továbbfejlesztése**
 - a racionális létszámgazdálkodás, a takarékos gazdálkodás és korszerű munkakörnyezet fenntartása, szükség szerinti megújítása
 - a támogató informatika működtetése és folyamatos korszerűsítése révén;
- a **működés átláthatóságának fenntartása és fejlesztése** az egyértelmű igazgatási tevékenység és a bírósági tevékenység megismerhetővé tételével;
- a **biztonságos működés** feltételeinek a változó követelményekhez igazítása; valamint
- a mindezeket szolgáló és megalapozó **hatékony vezetői tevékenység megvalósítása** az eddigi eszközökkel, de nyitottan azok megújítására és aktuális változásokra.

Ugyancsak céloim, hogy a **Békés megyei bírósági működés eredményei** a Gyulai Törvényszék valóban kedvező megjelenítésével minél szélesebb körben ismertté és elismertté váljanak. A Gyulai Törvényszék az ügyforgalommal arányos személyi és jó tárgyi feltételek között, időszerűen működik, egyértelmű feladata és küldetése van. Pályázatom kedvező elbírálása esetén továbbra is kiemelt céloim, hogy a törvényszék elnökeként, az időszerű követelményekhez és változásokhoz igazodó munkámmal, a szervezet vezetésével ezek megvalósulását továbbra is szolgáljam.

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke 2019. december 4. napján az Országos Bírói Tanács előtti jelölti meghallgatásán a „**békesség és rend**” koordinátáinak fontosságát hangsúlyozta az igazságszolgáltatás számára. Megnyugtató a tudat, hogy a **Gyulai Törvényszék működését az elmúlt húsz évben szintén a „békesség és a rend” jellemezte**, és reményeim szerint fogja az elkövetkező hat évben is. Én a magam részéről a pályaművemben felvázolt elképzeléseimmel és

igazgatási munkámmal **szeretnék hozzájárulni, a Gyulai Törvényszék jövőbeni működéséhez és alkotmányos feladatának teljesítéséhez** az időszerűség és a szakszerűség jegyében.

Pályaművem Juhász Andornak a budapesti királyi ítélőtábla elnökének 1915. augusztus 7. napján a királyi ítélőtábla teljes ülésén elhangzott gondolataival kívánom zárni:

„Vezetői működésemben (...) amellett, hogy lelkes szószólója leszek a bírói kar és a bírósági-személyzet testületi jogos magánérdekeinek, egész lelkemből arra fogok törekedni, hogy a felügyeletemre és vezetésemre bízott bíróságok önzetlen, buzgó és szakavatott munkásságuk révén állandóan részesei maradjanak a jogkereső közösség osztatlan bizalmának és tiszteletének.”

G y u l a, 2021. március 31.

Tisztelettel:

dr. Bagdi Árpád Gyula

*Pályamű a Gyulai Törvényszék elnöki állására
dr. Bagdi Árpád Gyula*

